

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI
POWIATOWEGO PROGRAMU
OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO W POWIECIE
PUŁTUSKIM
na lata 2021–2022**

Okres sprawozdawczy- 2022 rok

Powiat Pułtowski w 2022 roku realizował założenia wynikające z Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022, który został opracowany w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. (Dz. U. z 2017r., poz. 458) w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022, z uwzględnieniem potrzeb środowiska lokalnego.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020r., poz. 685) oraz w/w rozporządzenie nałożyły obowiązek zapewnienia ochrony zdrowia psychicznego na organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W związku z powyższym zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, Zarząd Powiatu w Pułtuskach, Uchwałą Nr 372/2020 z dnia 18 listopada 2020r. powołał Zespół koordynujący realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w powiecie pułtuskim. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji takich jak: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pułtuskach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach, Dom Pomocy Społecznej w Pułtuskach, Dom Pomocy Społecznej w Obrytem, Dom Pomocy Społecznej w Ołdakach, Środowiskowy Dom Samopomocy w Pułtuskach, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pułtuskach, Powiatowy Urząd Pracy w Pułtuskach, Komenda Powiatowa Policji w Pułtuskach, Stowarzyszenie „Pod jednym dachem” w Obrytem i Stowarzyszenie „Skarb Nadziei” w Pułtuskach.

Do zadań zespołu należało opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, jego realizacja, koordynowanie i monitorowanie, w tym coroczne przedłożenie Zarządowi Powiatu w Pułtuskach sprawozdania z jego realizacji, a także przygotowanie sprawozdania z wykonania zadań wynikających z realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego zrealizowanych w roku poprzednim, przesłanie sprawozdania do ministra właściwego do spraw zdrowia oraz przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W „Powiatowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Pułuskim na lata 2021 – 2022 ” określono następujące cele i zadania:

1. Cele główne Programu to:

- 1) Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb;
- 2) Prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) Monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Programu.

2. Cele szczegółowe Programu to:

- 1) w zakresie zapewniania osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb:
 - a) upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej;
 - b) upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego;
 - c) aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - d) skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy;
 - e) udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- 2) w zakresie prowadzenia działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi:
 - a) opracowanie ogólnych zasad postępowania dotyczących przedstawiania wizerunku osób z zaburzeniami psychicznymi w mediach;
 - b) prowadzenie działań promocyjno-informacyjnych dotyczących konieczności respektowania praw osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) w zakresie monitorowania i oceny skuteczności działań realizowanych w ramach Programu: gromadzenie i analizowanie sprawozdań zawierających informacje dotyczące realizacji zadań wynikających z Programu, przekazywanych przez podmioty wskazane w Programie.

3. Zadania dla poszczególnych podmiotów realizujących:

3.1. Samorządy powiatów:

- 1) **Cel główny:** Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb,
- 2) **Cel szczegółowy:**
 - a) upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,

Zadania:

- 1) Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie i gminie;
- 2) Utworzenie CZP zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 4 Programu.

b) upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

Zadania:

- 1) Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej;
- 2) Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie.

c) aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadania:

- 1) Zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy (PUP).

d) skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.

Zadania:

- 1) Powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu; skład zespołu ustala się w sposób zapewniający właściwą reprezentację samorządu powiatu lub gminy, placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, pozarządowych organizacji samopomocowych; zarząd powiatu zapewni działaniom zespołu niezbędną pomoc administracyjną;
- 2) Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom skoordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń CZP;

- 3) Realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego;
- 4) Przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w wersji papierowej i elektronicznej).

3.2. Jednostki samorządu terytorialnego:

1. **Cel główny:** Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb,
2. **Cel szczegółowy:** udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Zadania:

- 1) Wspieranie dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne poprzez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- 2) Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

REALIZACJA CELÓW I ZADAŃ OKREŚLONYCH W POWIATOWYM PROGRAMIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO W POWIECIE PUŁTUSKIM W 2022 ROKU

Podmioty, które współpracowały przy realizacji Programu w 2022r.:

- Szpital Powiatowy GAJDA- MED Sp. z o.o. w Pułtusk,;
- Zespół Przychodni Specjalistycznych AL-MED w Pułtusk,;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Diagnostyczno-Psychologiczne PsychoMED w Pułtusk,;
- Ośrodek Rehabilitacyjny „PIO” w Pułtusk,;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk,;
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Pułtusk,;
- Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób przewlekle psychicznie chorych w Ołdakach,;
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Obrytem,;
- Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie gmin Powiatu Pułtuskiego,;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Pułtusk,;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pułtusk,;
- Wiodący Ośrodek Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczy w Pułtusk,;

- Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusk,
- Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk,
- stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
- przedszkola, szkoły i placówki oświatowe.

Realizacja zadań w bieżącym roku sprawozdawczym ulegała modyfikacjom z uwagi na zmieniające się problemy lokalne i globalne, w tym związane z rosnącą inflacją i zagrożeniem bezpieczeństwa bytowego wielu rodzin. Nowa perspektywa społeczno-ekonomiczna niosła za sobą szereg nowych zagrożeń, w tym występowanie chorób o podłożu psychosomatycznym i psychicznym, a zwłaszcza zaburzeń nastroju, depresji i nerwic. Przyczyn tego stanu należy upatrywać w:

- szybko zmieniających się realiach życia społeczno-gospodarczego,
- problemach egzystencjalnych, w tym związanych z rosnącą inflacją i wzrostem cen energii, towarów oraz usług,
- zagrożeniu poczucia stabilizacji i bezpieczeństwa w obliczu nowych zagrożeń cywilizacyjnych i ekonomicznych, m.in. związanych z wojną za wschodnią granicą Polski,
- trudnościach w sprostaniu faktycznym lub subiektywnie odbieranym oczekiwaniom otoczenia,
- predyspozycjach osobniczych,
- długotrwałym oddziaływaniu czynników stresogennych.

Mając na względzie problemy lokalnej społeczności Powiat Pułtuski w 2022r. podejmował działania ukierunkowane na realizację kluczowych założeń wynikających z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, choć czasem w nieco zmienionych formach ze względu na sytuację epidemiczną. Realizatorzy programu starali się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi, organizować pomoc i wsparcie w nowej rzeczywistości społeczno-gospodarczej, co odzwierciedla załączone sprawozdanie z realizacji.

Z danych pozyskanych z **Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Pułtusk** za 2022r. wynika, że łącznie wydano 778 orzeczeń o niepełnosprawności, w tym 101 dla osób przed 16 rokiem życia i 677 – powyżej 16 roku życia. W pierwszej kategorii wiekowej (tj. przed 16 r.ż.) liczba orzeczeń wydawanych ze względu na choroby o podłożu psychicznym (upośledzenie umysłowe, choroby psychiczne i całościowe zaburzenia rozwoju) stanowi niemal 50% wszystkich orzeczeń, zaś w drugiej grupie wiekowej szacuje się je na poziomie niespełna 20%.

Liczba wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia, z podziałem na wiek i płeć przedstawia się następująco:

Lp.	SYMBOL NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA ORZECZEŃ	PODZIAŁ ZE WZGLĘDU NA WIEK			PODZIAŁ WG PŁCI	
			DO 3 LAT	4-7 LAT	8 – 16 LAT	K	M
1.	01 – U	6	0	1	5	1	5
2.	02 – P	2	0	0	2	1	1
3.	03 – L	6	3	1	2	5	1
4.	04 – 0	1	0	1	0	0	1
5.	05 – R	10	4	1	5	8	2
6.	06 – E	2	0	0	2	1	1
7.	07 – S	5	2	0	3	4	1
8.	08 – T	4	1	0	3	1	3
9.	09 – M	2	0	1	1	0	2
10.	10 – N	8	2	4	2	1	7
11.	11 – I	14	5	4	5	7	7
12.	12 – C	41	10	19	12	10	31
	RAZEM	101	27	32	42	39	62

Analiza powyższych danych tabelarycznych pozwala wnioskować, że najczęściej wydanych orzeczeń w tej grupie wiekowej stanowiła niepełnosprawność o symbolu 12-C, czyli całościowe zaburzenia rozwoju (40,6% ogółu wydanych dokumentów), a zaburzenia tego typu częściej odnotowuje się u płci męskiej (chłopcy stanowią niemal 75,7% tej grupy). W dalszej kolejności plasuje się niepełnosprawność o symbolu 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego oraz choroby o symbolu 05-R, czyli dysfunkcje narządu ruchu. Orzeczenia o niepełnosprawności w w/w grupie wiekowej częściej uzyskiwali chłopcy, którzy stanowili ponad 61% ogółu orzekanych.

Liczba wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób po 16 roku życia, z podziałem na stopnie niepełnosprawności przedstawia się następująco:

Lp.	SYMBOL NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA WYDANYCH ORZECZEŃ Z PODZIAŁEM NA STOPNIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI			
		ST. LEKKI	ST. UMIARKOWANY	ST. ZNACZNY	RAZEM
1.	01 – U	0	22	12	34
2.	02 – P	13	52	20	85
3.	03 – L	6	11	2	19
4.	04 – 0	3	6	3	12
5.	05 – R	38	140	37	215
6.	06 – E	2	6	0	8
7.	07 – S	8	58	34	100
8.	08 – T	3	6	11	20
9.	09 – M	5	17	18	40
10.	10 – N	3	48	55	106
11.	11 – I	2	16	10	28
12.	12 – C	2	7	1	10
	RAZEM	85	389	203	677

Według stopnia niepełnosprawności najczęściej wydanych orzeczeń dotyczy niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym (57,46% ogółu orzekanych).

Najliczniejszą grupę orzekanych, stanowiły osoby powyżej 60 roku życia, czyli osoby w wieku przedemerytalnym i emerytalnym (ok. 54%) oraz osoby w przedziale wiekowym 41 – 59 lat (ok. 27%). Nie obserwuje się istotnych różnic ze względu na płeć, choć nieco częściej orzeczenia o niepełnosprawności uzyskiwały kobiety (mężczyźni – 48,7%, kobiety - 51,3%).

Z informacji przekazanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wynika, że odnotowuje się tendencję wzrostową w zakresie wniosków składanych pierwszorazowo i wniosków osób starszych, a także obywateli Ukrainy.

Z danych pozyskanych z **Zespołu Orzekającego Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pułtusk** wynika, że w roku 2022 wydano 150 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, 31 orzeczeń o potrzebie indywidualnego rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego/ nauczania indywidualnego, 2 orzeczenia odmowne oraz 35 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Z informacji uzyskanych od przewodniczącego Zespołu Orzekającego PP-P w Pułtusk wynika, że liczba wydawanych orzeczeń i opinii sukcesywnie wzrasta (2020r. – 171; 2021r. – 209; 2022r. – 218), co jest związane ze zwiększoną liczbą stawianych diagnoz medycznych, które kwalifikują dzieci/uczniów do posiadania takich dokumentów. Dostępność lekarza psychiatry dziecięcego w ramach programu „Za życiem” jest dużym wsparciem lokalnego systemu usług medycznych w zakresie diagnostyki dzieci przed rozpoczęciem edukacji szkolnej.

Liczba wydawanych orzeczeń i opinii z podziałem na ich rodzaj przedstawia się następująco:

RODZAJ DOKUMENTU	PODSTAWA WYDANIA	LICZBA
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na:	niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim	36
	niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym	10
	niepełnosprawność intelektualną w stopniu znacznym	1
	niepełnosprawność intelektualną w stopniu głębokim	0
	niesłyszenie/słabosłyszenie	2
	niewidzenie/słabowidzenie	3
	niepełnosprawność ruchową, w tym afazję	11
	autyzm, w tym Zespół Aspergera	52
	zagrożenie niedostosowaniem społecznym	1
	niedostosowanie społeczne	0
	potrzebę nauczania indywidualnego	31
	niepełnosprawność sprzężoną	34
	brak podstaw – orzeczenie o odmowie	2
OPINIA	Potrzeba wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka	35

W 2022r. orzeczenia najczęściej wydawano ze względu na: niepełnosprawność intelektualną – 47 (w tym : w stopniu lekkim – 36, w stopniu umiarkowanym – 10 i w stopniu znacznym – 1), autyzm, w tym Zespół Aspergera – 52 i niepełnosprawności sprzężone – 34 orzeczenia,

które najczęściej wiążą się ze współwystępowaniem chorób o podłożu psychicznym w połączeniu z innymi niepełnosprawnościami.

Z danych z **Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku** wynika, że w 2022r. spadła o 6,45% liczba wszczętych postępowań w ramach procedury Niebieskiej Karty (w odniesieniu do roku 2021). W 2020r. wszczęto 123 postępowania, w 2021r. – 93, zaś w 2022r. - 87. Dane niezmiennie potwierdzają, że sprawcami przemocy w rodzinie są w przeważającej części mężczyźni. Nie mniej jednak dane liczbowe mogą nie w pełni obrazować skalę problemu, gdyż nie wszystkie ofiary przemocy decydują się na ujawnianie problemów osobistych, a szczególnie może to być trudne dla mężczyzn.

LATA	LICZBA ZAŁOŻONYCH NIEBISKICH KART	MEŻCZYŹNI JAKO SPRAWCY PRZEMOCY	KOBIETY JAKO SPRAWCY PRZEMOCY
2020	123	117	6
2021	93	84	9
2022	87	82	5

Nieznacznie spadła również w 2022 r. (w odniesieniu do roku ubiegłego) liczba zamachów samobójczych, niestety aż 50% spośród nich zakończyło się zgonem:

LATA	LICZBA PRÓB SAMOBÓJCZYCH			LICZBA SKUTECZNYCH SOMOBÓJSTW			RAZEM
	K	M	R	K	M	R	
2020	5	8	13	3	11	14	27
2021	3	11	14	1	11	12	26
2022	1	10	11	1	10	11	22

K- kobiety M- mężczyźni R-razem

W powiecie pułtuskim w roku 2022 odnotowano 22 próby samobójcze, z czego 11 zamachów samobójczych zakończyło się zgonem. Natomiast w całym garnizonie mazowieckim na przestrzeni ubiegłego roku odnotowano 748 prób samobójczych (201 kobiet i 547 mężczyzn), z czego 397 zamachów samobójczych zakończyło się zgonem. W w/w okresie najwięcej prób samobójczych podjęły osoby w przedziale wiekowym 35-39 lat (8 zdarzeń). Kolejną grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym 25-29 lat (4 zdarzenia). W przedziale wiekowym 19-24 lata odnotowano 2 zdarzenia, natomiast w przedziale wiekowym 45-49 lat oraz 60-64 lata po 1 zdarzeniu, w którym osoby podjęły próbę samobójczą.

W stosunku do osób dorosłych nie są prowadzone statystyki odnośnie osób legitymowanych pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. Natomiast w przypadku osób nieletnich:

- w roku 2021 wylegitymowano 22 osoby nieletnie pod wpływem alkoholu,
- w roku 2022 wylegitymowano 15 osób nieletnich pod wpływem alkoholu.

Na podstawie powyższych danych można jednoznacznie stwierdzić, że występuje tendencja spadkowa legitymowanych osób nieletnich będących pod wpływem alkoholu.

Z informacji uzyskanych z KPP w Pułtusku wynika, że głównymi problemami mieszkańców powiatu pułtuskiego, przyczyniającymi się do łamania przez nich prawa i porządku publicznego, jest nadużywanie alkoholu oraz brak stałych dochodów. Z uwagi na

rosnącą inflację, wzrost cen żywności oraz wzrost kosztów utrzymania się, mieszkańcy powiatu częściej dopuszczają się popełniania przestępstw i wykroczeń.

W celu profilaktyki, w tym zdrowia psychicznego policjanci Zespołu Profilaktyki Społecznej, Nietletnich i Patologii wspólnie z dzielnicowymi w 2022r. przeprowadzili 260 spotkań profilaktycznych dla dzieci z przedszkoli i młodzieży ze szkół podstawowych oraz średnich znajdujących się na terenie powiatu pułtuskiego, w których łącznie uczestniczyło 5 938 osób. Przeprowadzane działania ukierunkowane były na poruszanie takich obszarów zagadnieniowych jak: uzależnienia – narkotyki, nowe narkotyki, alkohol, cyberzagrożenia, handel ludźmi, mowa nienawiści, w tym hejt, przestępstwa z nienawiści, bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

REALIZACJA CELU GŁÓWNEGO: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

Cel szczegółowy 1:

Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

Kluczowymi instytucjami medycznymi działającymi na rzecz ochrony zdrowia psychicznego są przychodnie oraz poradnie, w których mieszkańcy powiatu mają dostęp do lekarza psychiatry i innych specjalistów zajmujących się szeroko rozumianą ochroną zdrowia psychicznego, tj.:

Zespół Przychodni Specjalistycznych „AL – MED” - Poradnia Zdrowia Psychicznego działająca przy ul. Żwirki i Wigury 2 w Pułtusku. Zajmuje się kompleksowym leczeniem zaburzeń i chorób psychicznych. W strukturach prowadzonego podmiotu medycznego oferowana jest pomoc w następujących poradniach:

- **Poradnia Zdrowia Psychicznego**, do której mogą być zgłaszane wszelkie problemy funkcjonowania psychicznego. Poradnia oferuje szeroki zakres wsparcia osobom w kryzysie psychicznym oraz ich rodzinom.
- **Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia** zajmuje się kompleksowym leczeniem uzależnień i zapobieganiem nawrotom choroby. Zespół zatrudnia lekarza psychiatrę oraz psychologów i psychoterapeutów, którzy świadczą usługi w ramach NFZ oraz komercyjnie.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Psycho-Med - Centrum Diagnostyczno-Psychologiczne działający przy ul. 3 Maja 5 w Pułtusku, który swym działaniem obejmuje dziedzinę medyczną, tj. psychiatrię oraz psychiatrię dzieci i młodzieży oraz specjalności niemedyce: psycholog, terapeuta. W ramach ośrodka funkcjonuje: Poradnia zdrowia psychicznego, Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci, Poradnia leczenia uzależnień, Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, Poradnia leczenia uzależnień dla dzieci, Poradnia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych, Zespół leczenia środowiskowego (domowego), Zespół leczenia środowiskowego (domowego) dla dzieci.

Ośrodek Rehabilitacji „PIO” s.c. ul. Żwirki i Wigury 2 w Pułtuskach oferuje szeroki zakres wielospecjalistycznych usług, kierowanych do wszystkich osób, niezależnie od ich wieku czy stopnia sprawności fizycznej bądź psychicznej. Jednostka prowadzi też wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. Zatrudnia lekarzy psychiatrę i neurologa dziecięcego, psychologa, psychoterapeutę, terapeutów o różnych specjalnościach oraz fizjoterapeutów.

Centrum Terapeutyczne Senso-Logo Małgorzata Chimkowska, działające przy ul. Świętojańskiej 8 w Pułtuskach, które oferuje wsparcie dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin. Placówka prowadzi w formie komercyjnej konsultacje i terapię: psychologiczną, logopedyczną, pedagogiczną oraz trening Umiejętności Społecznych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. 3 Maja 20 w Pułtuskach. Jest to publiczna jednostka oświatowa, która prowadzi działalność konsultacyjno-diagnostyczną, opiniująco-orzeczniczą, terapeutyczną i edukacyjno-profilaktyczną. Obejmuje wsparciem dzieci i młodzież uczącą się oraz ich rodziców i nauczycieli. Jednocześnie pełni funkcję Wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego w powiecie pułtuskim. Zatrudnia psychologów, pedagogów, logopedów, terapeutów oraz fizjoterapeutę, a także do celów konsultacyjno-diagnostycznych – psychiatrę dziecięcego.

Szpital Powiatowy GAJDA-MED ul. Teofila Kwiatkowskiego 19 w Pułtuskach, na zlecenie oddziałów szpitalnych odbywają się konsultacje psychiatryczne.

Mieszkańcy powiatu pułtuskiego z zaburzeniami psychicznymi korzystają ze świadczeń szpitalnych w jednostkach specjalistycznych:

- dzieci i młodzież:
 - ✓ Mazowieckie Centrum Neuropsychiatrii w Józefowie,
 - ✓ Mazowieckie Centrum Neuropsychiatrii w Zagórzach;
- dorośli:
 - ✓ SP ZOZ Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych „Drewnica” w Żąbkach,
 - ✓ Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia w Pruszkach,
 - ✓ Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

Ponadto dzieci i młodzież mają możliwość uzyskania wsparcia w ośrodkach środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej – I poziom referencyjny, m.in. w Ciechanowie, Legionowie, Makowie Mazowieckim i Wyszakach. W ramach nowego systemu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzież mogą korzystać z nieodpłatnej pomocy specjalistów - psychologów, psychoterapeutów i terapeutów środowiskowych, a także psychiatrów dziecięcych.

Na terenie każdej gminy powiatu pułtuskiego funkcjonuje ośrodek zdrowia, gdzie mieszkańcy uzyskują wsparcie w formie podstawowej opieki lekarskiej oraz informacje nt. specjalistycznych usług medycznych, w tym psychiatrycznych.

Cel szczegółowy 2:

Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku udzieliło w 2022r. wsparcia w formie zaopatrzenia w sprzęt terapeutyczno-rehabilitacyjny, likwidację barier architektonicznych i organizację turnusów rehabilitacyjnych, 123 osobom, w tym 93 osobom niepełnosprawnym i z zaburzeniami psychicznymi, czyli o 67 więcej niż w roku ubiegłym. Odnotowuje się też wzrost wsparcia w zakresie likwidacji barier technicznych i komunikacyjnych oraz wyposażenia w przedmioty ortopedyczne oraz środki pomocnicze, z których skorzystało 170 wnioskodawców. Znacząco zwiększyła się też (w odniesieniu do roku ubiegłego) liczba beneficjentów uczestniczących w Programie „Aktywny Samorząd” – z 4 do 45. Tendencja zwyżkowa zapewne ma związek ze wzrostem aktywności społeczności lokalnej po długotrwałym lockdownie.

Podział wsparcia ze względu na jego rodzaj i odbiorców przedstawia się następująco:

RODZAJ WSPARCIA	LICZBA OSÓB	W TYM NIEPEŁNOSPRAW.
Sprzęt rehabilitacyjny	10	10
Bariery architektoniczne	9	9
Turnusy rehabilitacyjne	104	74
Bariery techniczne, Bariery w komunikowaniu się, Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	170	170
Dofinansowanie do uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym – Aktywny Samorząd	45	45
Razem:	338	308

Ponadto PCPR organizował poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców powiatu, w tym osób niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi: prawnik, psycholog, pedagog, pracownik socjalny. Prowadzono też „Program – Zajęcia Klubowe WTZ” i „Program wyrównywania różnic między regionami III”.

Na terenie powiatu pułtuskiego funkcjonują trzy Domy Opieki Społecznej, które zapewniają całodobową opiekę oraz specjalistyczne leczenie i rehabilitację osobom z zaburzeniami psychicznymi. Na dzień 31.12.2021r. pozostawało w nich 518 osób.

Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Pułtusku (ul. Teofila Kwiatkowskiego 19), w którym zamieszkuje 100 mieszkańców (stan na 31.12.2022r.). Jednostka zatrudnia lekarza psychiatrę, psychologa, 4 terapeutów zajęciowych, 3 pracowników socjalnych, fizjoterapeutę, 2 instruktorów ds. kulturalno-oświatowych, 5 pielęgniarki, 27 opiekunów oraz 30 pracowników administracyjno-obługowych. Opiekę duszpasterską sprawuje kapelan. Podopieczni w/w jednostki mają możliwość uczestniczenia w różnych rodzajach terapii typu: zajęcia plastyczne, terapia artystyczna, terapia kulturalno-oświatowa, biblioterapia, muzykoterapia, zajęcia informatyczne, zajęcia kulinarne, fizjoterapia i rehabilitacja. W DPS prowadzona jest też terapia uzależnień i konsultacje psychologiczne.

W 2022r. pracownicy Domu Pomocy Społecznej podejmowali działania mające na celu aktualizowanie i poszerzanie oraz unowocześnienia form pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, co wiązało się m.in. ze skutkami długotrwałej izolacji społecznej. Czas pandemii Covid - 19 u dużej grupy mieszkańców wywołał strach przed wychodzeniem na zewnątrz Domu. Czas powrotu do normalności u osób chorych psychicznie jest wydłużony. Świadomość wyjazdów samochodem lub wychodzenia pod opieką opiekuna stopniowo pozwalała każdemu z osobna pomóc w powrocie do codzienności i do wypracowania na nowo potrzeby samodzielnego załatwienia spraw urzędowych, zakupów itp.

W celu ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców, pracownicy DPS w 2022r. podejmowali szereg działań i inicjatyw zarówno o charakterze wewnętrznym, jak i zewnętrznym, m.in.

a) Wewnętrzne

DATA	RODZAJ DZIAŁANIA	LICZBA UCZESTNIKÓW
07.01.2022 r	Spotkanie poświęcone postanowieniom noworocznym i motywacji do ich zrealizowania.	10
12.01.2022 r	Karnawałowa zabawa taneczna	30
14.02.2022 r	Zabawa taneczna z okazji Walentynek	większość mieszkańców
08.03.2022r.	Spotkanie integracyjne z częścią artystyczną przygotowaną przez zespół „COVER” z okazji Dnia Kobiet	100
21.03.2022r.	Obchody pierwszego Dnia Wiosny – część artystyczna przygotowana przez mieszkańców i wspólne grillowanie	100
08.04.2022r.	Przygotowanie i przedstawienie inscenizacji Męki Pańskiej- przygotowanie się do wspólnego spędzenia Świąt Wielkanocnych	100
29.04.2022r.	Udział w programie patriotycznym z okazji Święta 3 Maja	większość mieszkańców
05.05.2022r.	Wizyta Ks. Biskupa Mirosława Milcowskiego	100
21.06.2022r.	Występ połączony z robieniem wianków	100
12.07.2022 r.	Warsztaty „ zamknięty las w słoiku” – przeprowadzone przez przedstawicielkę Nadleśnictwa w Pułtusku	większość mieszkańców
18.10.2022 r .	Obchody Dnia Jesieni połączone z koncertem w wykonaniu zespołu „COVER”	100
10.11.2022r.	Prezentacja pieśni patriotycznych w wykonaniu zespołu „COVER” z okazji 11 Listopada	100
15.11.2022r.	Program z okazji dnia niepodległości pod hasłem „Rozśpiewana Niepodległa” w wykonaniu zespołu „Nadzieja”	100
14.12.2022r.	Koncert kolęd w wykonaniu zespołu „Nadzieja”	100
24.11.2022r.	Wieczera wigilijna i śpiewanie kolęd	100

Tradycją DPS jest kultywowanie świąt narodowych i religijnych, wydarzeń historycznych i tradycji lokalnych oraz celebrowanie wydarzeń ważnych dla mieszkańców, np. ich urodzin.

b) Zewnętrzne:

DATA	RODZAJ DZIAŁANIA	LICZBA UCZESTNIKÓW
01.06.2022r.	Zwiedzania piwnic dawnego ratusza i wnętrza piwnic magazynowych pojezuickich przy wzgórzu Abrahama w Pułtusku	20
25.06.2022r. 02.06.2022r.	Wycieczki EKO-BUSEM po Pułtusku – poznawanie historii miasta i jego zabytków	18

13.09.2022r.	Wyjazd z mieszkańcami do Muzeum Romantyzmu w Opinogórze	23
15.09.2022r.	Udział w Kabaretowych Obryckich Spotkaniach artystycznych – na zaproszenie Stowarzyszenia „Pod jednym dachem” w Obrytem	6
05.10.2022r.	Wizyta w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Pułtusk	8
06.10.2022r.	Wyjazd z mieszkańcami do Domu Pomocy Społecznej w Obrytem na spotkanie integracyjne przy grillu	6
23.11.2022r.	Udział w spotkaniu andrzejkowym zorganizowanym przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Pułtusk	5
25.11.2022r.	Udział w imprezie ostatkowej zorganizowanej przez Centrum Opiekuńczo-Lecznicze w Pułtusk	5

Celem minimalizowania skutków pandemii i przełamywania lęku przed światem zewnętrznym, mieszkańcy DPS uczestniczyli w licznych wyjściach i, np. do lasu, parku, nad wodę.

Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Obrytem, w którym zamieszkuje 296 mieszkańców (stan na 31.12.2022r.). Jednostka zatrudnia psychologa, 13 terapeutów zajęciowych, 6 pracowników socjalnych i 178 pracowników pomocniczych oraz administracyjno-obsługowych. Podopieczni w/w jednostki mają możliwość uczestniczenia w różnych rodzajach terapii typu: cukiernicza, krawiecka, plastyczna, malarska, sztuki użytkowej, ogrodniczo-rolnicza, zdobnictwa i dekoratorstwa, tkacka, ludowa, muzykoterapia. Zakres programowy w/w zajęć uwzględnia predyspozycje mieszkańców oraz ich potrzeby, które określane są na podstawie diagnozy terapeutycznej sporządzonej przez instruktorów terapii dla każdego z uczestników zajęć. Mają one na celu rozpoznanie zainteresowań, możliwości psycho-ruchowych mieszkańców, oceniają skalę aktywności. Mieszkańcy mają możliwość korzystania z punktu bibliotecznego, gabinetu rehabilitacyjnego i posługi kapłańskiej oraz dostęp do codziennej prasy.

W celu ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców DPS w 2022r. podejmował szereg działań, w tym:

1. W ramach zajęć kulturalnych organizowane były spotkania integracyjne, ogniska i grill. Mieszkańcy wyjeżdżali na wycieczki. Do DPS zapraszano dzieci i młodzież ze szkół, które prezentowały swoje programy artystyczne. Odbyły się też warsztaty mające na celu wymianę doświadczeń, integrację międzypokoleniową i wspólną zabawę.
2. Organizowano imprezy okolicznościowe zgodnie w kalendarzem, np. dzień Kobiet, Andrzejkę, Dzień Matki, Tłusty Czwartek czy Ostatki oraz spotkania przy grillu połączone z zabawą taneczną.
3. Mieszkańcy uczestniczyli w wycieczce do Orientarium w Łodzi.
4. W ramach ergoterapii (terapii przez pracę) – ok 20 mieszkańców pomagało w wykonywaniu prac o charakterze terapeutycznym, np. pomoc przy pielęgnowaniu rabat kwiatowych, porządkowaniu terenu wokół Domu (zamiatanie, grabienie, odśnieżanie, pielienie) i w jego wnętrzu (porządkowanie sal terapeutycznych, sprzątanie własnych pokoi, pomoc w kuchni),
5. W DPS organizowano święta i ważne uroczystości, m.in.:
 - Wszystkich Świętych – mieszkańcy odwiedzali i porządkowali groby zmarłych współmieszkańców,

- Święta Bożego Narodzenia – w ramach zajęć terapeutycznych przygotowywana została szopka bożonarodzeniowa, stroiki i dekoracje, zorganizowano uroczystą kolację dla mieszkańców i pracowników (z tradycyjnymi potrawami), przygotowano dla pensjonariuszy świąteczne paczki, a wszyscy mogli uczestniczyć w pasterce, która odbyła się w kaplicy DPS,
 - Święta Wielkanocne – w ramach zajęć terapeutycznych przygotowano dekoracje świąteczne i stroiki, kultywowano tradycję świecenia pokarmów, organizowano spotkania z kapłanem.
6. **Stowarzyszenie „Pod jednym dachem”** działające przy DPS w Obrytem na rzecz osób niepełnosprawnych realizowało projekt finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, otrzymanych za pośrednictwem Województwa Mazowieckiego, w ramach którego zorganizowano:
- Kabaretowe Obryckie Spotkania Artystyczne Domów Pomocy Społecznej „KOSA 2022”,
 - Piknik integracyjny przy DPS w Obrytem.

Były to dwa niezależne spotkania integracyjno-kulturalne z elementami warsztatowymi dla osób psychicznie chorych. W spotkaniach wzięło udział za każdym razem 175 uczestników, w tym 141 mieszkańców DPS w Obrytem oraz z innych placówek, zarówno powiatu pułtuskiego, jak i pięciu innych powiatów.

Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób przewlekle psychicznie chorych w Ołdakach, w którym zamieszkuje 122 mieszkańców (stan na 31.12.2022r.). Jednostka zatrudnia lekarza psychiatrę, 2 psychologów, 5 terapeutów zajęciowych, 3 pracowników socjalnych oraz 77 pracowników pomocniczych i administracyjno-obługowych. W 2022 r. zwiększono zatrudnienie o rehabilitanta – na zasadach współpracy z Niepublicznym Zakładem Opieki Rehabilitacyjnej. Podopieczni w/w jednostki mają możliwość uczestniczenia w różnych rodzajach terapii typu: plastyczna, muzyczna, kulinarna, ceramiczna, komputerowa, ogólnorozwojowa i terapia ruchem - ergoterapia.

W ramach poszerzenia form pomocy zatrudniono lekarza psychiatrę i psychologa. W celu ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców DPS w 2022r.:

- organizowano wyjazdy integracyjne,
- organizowano imprezy integracyjne, m.in. spotkanie rodzin,
- prowadzono kanał na YouTube w ramach przedstawiania działalności ośrodka.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pułtusku – jest placówką typu A i B dla 65 osób (w tym: 12 – typu A i 53 – typu B), tj. uczestników niepełnosprawnych intelektualnie i z zaburzeniami psychicznymi z terenu powiatu pułtuskiego, nowodworskiego i wyszkowskiego. Funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach 7⁰⁰-17⁰⁰. Jednostka zatrudnia 1 psychologa, 4 terapeutów zajęciowych, 2 pracowników socjalnych i 15 pracowników administracyjno-obługowych. W 2022r. zmniejszono liczbę personelu o ½ etatu psychologa i ½ etatu pracownika biurowego. Uczestnikom udzielane było również

wsparcie w zakresie konsultacji lekarskich, np. dowożenie do przychodni lub na ćwiczenia rehabilitacyjne.

Placówka w ramach działalności statutowej prowadziła: treningi funkcjonowania w życiu codziennym (higieniczny oraz dbałości o wygląd zewnętrzny, porządkowy, umiejętności praktycznych, kulinarny, budżetowy, prozdrowotny i umiejętności komunikacyjnych), trening umiejętności spędzania czasu wolnego oraz trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów. Organizowała terapie: kulturalno-oświatową, kulinarną, majsterkowo-ogrodniczą, komputerową, plastyczno-krawiecką, a także terapię ruchem i poradnictwo psychologiczne. Uczestnicy byli podzieleni na 16 grup, co pozwalało na indywidualny kontakt instruktora terapii zajęciowej i opiekuna z każdym podopiecznym oraz sprawne prowadzenie zajęć. Organizowano spotkania integracyjne dla osób niepełnosprawnych intelektualnie ze społecznością lokalną, a w ramach poradnictwa psychologicznego prowadzono rozmowy indywidualnej i grupowe, mające na celu m.in.: usprawnianie w zakresie funkcjonowania intelektualnego, wspomaganie rozwoju sprawności funkcji poznawczych, rozwój kompetencji emocjonalnych oraz motywacyjnych uczestników.

W celu ochrony zdrowia psychicznego ŚDS w 2022r. podejmował szereg działań mających na celu aktualizowanie i poszerzanie oraz unowocześnianie form pomocy, w tym:

- zorganizowano wycieczki do Nałęczowa i Kozłówek oraz do ZOO w Łodzi, a także do Warszawy – Stadion Narodowy i Zamek Królewski,
- podopieczni uczestniczyli w ognisku integracyjnym „pieczenie ziemniaków” u jednego z podopiecznych oraz w dyskotekach: na powitanie lata „My Słowianie” w Środowiskowym Domu Samopomocy w Makowie Mazowieckim, a pożegnanie lata – w DPS w Obrytem i Ołdakach,
- zorganizowano wyjazd do Jeździeckiego Ośrodka Rekreacyjno-Sportowego w Karniewie – w części sfinansowany z programu wsparcia dla rodzin „Za Życiem”,
- zorganizowano pogadankę z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk – Bezpieczeństwo na drodze”,
- podopieczni uczestniczyli w spotkaniu absolwentów w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Anny Karłowicz w Pułtusk,
- organizowano wyjścia do galerii Miejskiego Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusk w ramach organizowanych zajęć i wystaw,
- uczestnicy brali udział w: XXI Mławskiej Olimpiadzie Osób Niepełnosprawnych, XIX Kabaretowych Obryckich Spotkaniach Artystycznych Domów Pomocy Społecznej „KOSA” w Obrytem,
- prowadzono poradnictwo psychologiczne (indywidualne i grupowe) – techniki relaksacyjne i odprężające, techniki radzenia sobie ze stresem, a także spotkania integracyjne, gry i zabawy edukacyjne.

Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Pułtusk, które świadczy usługi na rzecz 21 osób z niepełnosprawnościami (stan na 31.12.2022r.) i zapewnia im czasową opiekę dzienną, a w razie potrzeby również opiekę całodobową. Placówka utworzona została w 2022r.

i zatrudnia 14- osobową kadre, w tym: dyrektor, 7 opiekunów, pracownika socjalnego, psychologa, rehabilitanta, instruktora terapii zajęciowej i 2 pracowników biurowych.

Placówka w ramach swojej działalności zapewnia wsparcie psychologiczne, terapię: ruchową z rehabilitantem, komputerową, kulinarną i manualną oraz arteterapię i muzykoterapię, a także pracę socjalną.

Budynek COM dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych, pozbawiony barier architektonicznych, a dodatkowo wyposażony w windę, salę rehabilitacyjną, pracownię kulinarną i komputerową oraz świetlicę do organizacji terapii i imprez okolicznościowych.

W celu ochrony zdrowia psychicznego w 2022r. COM podejmowało następujące działania:

- organizacja spotkań z psychologiem ukierunkowanych na łagodzenie poziomu stresu i relaksację,
- rozmowy z uczestnikami na temat tolerancji wobec osób z zaburzeniami sfery psychicznej.

Zadania związane z upowszechnieniem zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego dla środowiska lokalnego w tym osób niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi, realizowały również gminne ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu pułtuskiego:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrytem,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerczach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Winnicy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk.

Ze wsparcia w/w OPS- ów w 2022 roku skorzystało 1218 rodzin czyli 3070 osób, w odniesieniu do roku ubiegłego było to aż o 457 osób więcej. Należy zaznaczyć, że zapewnienie oparcia socjalnego umożliwiającego zaspokojenie najbardziej elementarnych potrzeb życiowych mieszkańców jest jednym z czynników chroniących przed zaburzeniami o podłożu psychicznym.

LP.	NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach	78	265
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrytem	119	305
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy	107	349
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerczach	126	275
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Winnicy	145	575
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach	176	366
7.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk	467	935
	RAZEM:	1218	3070

Społeczność lokalna zwracała się do OPS-ów o pomoc i wsparcie w różnych sytuacjach życiowych i kryzysowych. Najczęstszą przyczyną było utrzymujące się bezrobocie i długotrwała choroba, potem niepełnosprawność i trudności opiekuńczo-wychowawcze. Zdecydowanie rzadziej o pomoc wnioskowały osoby zmagające się z problemami alkoholowymi i przemocowymi w rodzinie.

LP.	LOKALIZACJA OŚRODKA	PRZYCZYNY WNIOSKOWANIA O POMOC					
		BEZROBOCIE	CHOROBA	NIEPEŁNO-SPRAWNOŚĆ	TRUDOŚCI OPIEKUŃCZO – WYCH.	ALKOHOLIZM	PRZEMOC
1.	Gzy	35	6	12	7	1	1
2.	Obryte	40	42	30	32	3	0
3.	Pokrzywnica	59	7	10	20	0	0
4.	Pułtusk	213	239	158	72	44	3
5.	Świercze	34	44	11	4	1	0
6.	Winnica	48	31	32	7	5	2
7.	Zatory	46	32	32	7	0	1
	RAZEM:	475	401	285	149	54	7

Ośrodki opieki społecznej w 2022r. udzielały różnych form wsparcia, wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, w tym w formie: przyznawania i wypłacania przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzenia i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizy i oceny zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz rozwijania nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do form pomocy wskazywanych przez OPS-y należy zaliczyć:

1. Zapewnienie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, którą organizował tylko MOPS w Pułtusku. Usługami polegającymi na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia oraz usprawnianiu zaburzonych funkcji organizmu objętych zostało 9 osób.
2. Zapewnienie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie: pielęgnacji, nawiązywania kontaktów międzyludzkich, uczestnictwa w organizowanych programach kulturalnych, usprawniania do funkcjonowania w lokalnej społeczności:

LP.	NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach	2	2
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrytem	0	0
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy	0	0
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerczach	1	1
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Winnicy	0	0
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach	4	8
7.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku	0	0
	RAZEM:	7	11

3. Pokrywanie częściowej odpłatności za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w domach pomocy społecznej:

LP.	NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	LICZBA OSÓB	% DOFINANSOWANIA
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach	1	89,5
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrytem	2	---
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy	2	70
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerczach	3	70
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Winnicy	1	70
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach	6	70-88
7.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk	27	----
RAZEM:		42	

4. Pomoc rzeczowa w formie bezpłatnych posiłków w ramach realizacji programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023¹ oraz dofinansowania ze środków gminnych²:

LP.	NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	PROGRAM 1	PROGRAM 2
		LICZBA	LICZBA
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach	81	81
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrytem	---	107
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy	131	24
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerczach	87	0
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Winnicy	85	85
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach	130	6
7.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk	208	208
RAZEM:		722	511

5. Udzielanie pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, zasiłków okresowych i zasiłków celowych:

LP.	NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	RODZAJ ZASIŁKÓW			RAZEM
		STAŁE	OKRESOWE	CELOWE	
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach	18	20	25	63
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrytem	37	15	44	96
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy	20	12	14	46
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerczach	21	19	89	129
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Winnicy	19	28	74	121
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach	16	5	98	119
7.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk	120	135	243	498
RAZEM:		251	234	587	1072

6. Udzielanie pomocy w formie zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych i dodatków do zasiłków rodzinnych.

Lp.	NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	RODZAJ ZASIŁKU/ŚWIADCZENIA			
		ZASIŁEK PIELEGNACYJNY	ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE	SPEC. ZASIŁKI OPIEKUŃCZE	DODATKI DO ZAS. RODZINNYCH
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach	199	33	3	61
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrytem	210	39	5	6
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy	66	28	3	20
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerczach	109	33	1	120
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Winnicy	116	55	5	14
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach	110	53	2	178
7.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk	721	186	9	942
	RAZEM:	1531	427	28	1341

7. Na terenie gmin powiatu pułtuskiego funkcjonowały Interdyscyplinarne Zespoły ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, które łącznie wszczęły procedurę Niebieskiej Karty wobec 112 osób podejrzanych o stosowanie przemocy wobec osób najbliższych, czyli o 39 mniej niż w roku bieżącym. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziły procedurę w stosunku do 144 osób nadużywających alkoholu (na podstawie złożonych wniosków), czyli o 54 więcej niż w 2021 roku. Z różnego rodzaju pomocy w ramach działalności Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych skorzystały 474 osoby, w tym: ze wsparcia psychologa – 70 osób, terapeuty uzależnień – 109 osób, prawnika – 59 osób i pedagoga – 18 osób.

LP.	LOKALIZACJA	FORMY WSPARCIA			
		ZESPÓŁ DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY	GKP I RPA	PUNKT INFORMACYJNO-KONSULTACYJNY	
		LICZBA OSÓB	LICZBA OSÓB	LICZBA OSÓB	SPECJALIŚCI
1.	Gzy	7	12	66	terapeuta - 6
2.	Obryte	20	12	12	terapeuta – 12 prawnik - 3
3.	Pokrzywnica	9	15	88	psycholog - 10 terapeuta 18
4.	Pułtusk	49	34	221	psycholog – 33 osoby; 77 porad terapeuta – 16 osób; 133 porady prawnik – 55 osób; 55 porad
5.	Świercze	7	40	3	psycholog - 1 terapeuta - 1 prawnik - 1
6.	Winnica	10	23	84	psycholog – 16 terapeuta – 50 pedagog - 18
7.	Zatory	10	8	---	psycholog- 10 terapeuta - 6

	RAZEM:	112	144	474	
--	---------------	------------	------------	------------	--

8. Na terenie powiatu pułtuskiego funkcjonują świetlice środowiskowe dla dzieci i młodzieży, w tym wywodzących się ze środowisk dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo, kluby seniora oraz miejsca zapewniające pomoc i wsparcie osobom potrzebującym:

LP.	ŚWIETLICE ŚRODOWISKOWE		KLUBY SENIORA		INNE FORMY POMOCY	
	LOKALIZACJA	LICZBA UCZEST.	LOKALIZACJA	LICZBA UCZEST.	LOKALIZACJA	LICZBA UCZEST.
1.	Świetlica Środowiskowa w Gładczynie	10	Klub Seniora w Dzierżeninie	32	Dom dla osób bezdomnych w Pokrzywnicy prowadzony przez Stowarzyszenie „Serdeczna Dłoń”	70
2.	Świetlica Środowiskowa w Pobyłkowie Małym	56	Klub Seniora w Pokrzywnicy	20	Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Wsparcia Społecznego w Świeszewie	55
3.	Świetlica Środowiskowa „Słonecznikowa Brać” w Pułtuskach	17	Klub Seniora w Mieszkach Leśnikach	15		
4.	Świetlica Środowiskowa w Zatorach	15	Dzienny Dom „Senior+” w Pułtuskach	33		
5.			„Klub Srebrnego wieku” oraz Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Zarząd Oddziału rejonowego w Pułtuskach	brak danych		
6.			Klub Seniora w Obrytem	42		
7.			Klub Seniora w Świerczach	15		
8.			Klub Seniora w Zatorach	20		
	RAZEM:	108	RAZEM:	177	RAZEM:	125

Cel szczegółowy 3:

Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtuskach wynika, że stopa bezrobocia w powiecie pułtuskim na koniec 2022r. wyniosła 14,8 %, podczas gdy w województwie mazowieckim plasowała się ona na poziomie 4,2 pkt %, a w kraju – 5,2 pkt %. W porównaniu do 2021r. stopa bezrobocia uległa spadkowi odpowiednio: dla powiatu o 0,3%, dla województwa –

0,5%, a dla kraju – 0,6%. Liczba osób długotrwale bezrobotnych – na koniec 2022 – wyniosła 1616, co stanowi blisko 63% ogółu bezrobotnych, zaś ich ogólna liczba to 2573 osoby.

W 2022r najliczniejszą grupę zarejestrowanych w PUP stanowiły osoby w wieku 35-45 lat (28% ogółu bezrobotnych) i osoby w wieku 24-34 lata (27% zarejestrowanych). Wynika stąd, że osoby w wieku 24 – 45 lat, czyli teoretycznie znajdujące się u szczytu aktywności zawodowej, stanowią ponad 50% ogółu bezrobotnych.. Nie obserwuje się wyraźnych dysproporcji w odniesieniu ich do płci – z kobiety stanowią 49%, zaś mężczyźni – 51%. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia, to problem dotyczy szczególnie osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym (grupa ta stanowi 53% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych).

W 2022r. wśród zarejestrowanych osób niepełnosprawnych było 74 osób bezrobotnych i 23 osoby poszukujące pracy. Wśród osób zarejestrowanych jako bezrobotne tylko 13 dysponowało orzecznym stopniem niepełnosprawności o symbolu 01-U (choroby psychiczne), zaś 2 osoby niepełnosprawnością 01-U (upośledzenie umysłowe). Z kolei w grupie 23 osób poszukujących tylko 3 posiadały orzeczenia z uwagi na choroby o symbolu 02-P (choroby psychiczne) i nikt nie dysponował orzeczeniem z symbolem 01-U (upośledzenie umysłowe).

Osoby niepełnosprawne, w tym z zaburzeniami psychicznymi, zarejestrowane w tutejszym urzędzie mogą korzystać ze wszystkich usług i instrumentów rynku pracy, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022r., poz. 690, z późn. zm.), w tym m. in. z: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń, stażu, zatrudnienia subsydiowanego w ramach – prac interwencyjnych, robót publicznych, zatrudnienia na stanowisku pracy, które wymaga wyposażenia lub doposażenia (refundacja ze środków publicznych), dofinansowania do podjęcia działalności gospodarczej, zwrotu kosztów dojazdów do miejsca odbywania stażu i bonu na zasiedlenie, w związku z podjęciem zatrudnienia.

Z doświadczeń PUP w Pułtuskowi wynika, że zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób niepełnosprawnych jest znikome. Również same osoby niepełnosprawne niechętnie podejmują współpracę z doradcą klienta w zakresie aktywizacji zawodowej. Niemniej jednak pułtuski PUP wychodzi naprzeciw tym osobom. W 2022r. urząd realizował łącznie 5 programów/projektów (współfinansowanych/finansowanych z różnych źródeł), w ramach których przewidziano realizację m.in., następujących form wsparcia: staże, szkolenia, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, dofinansowanie do podjęcia działalności gospodarczej, zatrudnienie na stanowisku pracy, bonu na zasiedlenie, pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe.

W ramach dostępnych w 2022r. środków PRFRON, PUP w Pułtuskowi rehabilitacją zawodową objął 4 osoby niepełnosprawne – w tym żadna z osób nie posiadała stopnia niepełnosprawności o symbolu stwierdzającym zaburzenia psychiczne.

Powiatowy Urząd Pracy w Pułtuskowi w 2022r. podejmował działania mające na celu aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych i poniósł z tego tytułu koszty w wysokości

255 074,14 zł, z tego kwota 204 161,98 pochodziła ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ramach środków PEFRON zostały zrealizowane następujące formy wsparcia:

- staż – 24 161,98 zł (2 osoby niepełnosprawne, w tym z zaburzeniami psychicznymi -0,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej – 180 000,00 zł (2 osoby niepełnosprawne, w tym z zaburzeniami psychicznymi - 0)
- poradnictwo zawodowe – bezkosztowe (4 osoby niepełnosprawne, w tym z zaburzeniami psychicznymi - 0),
- pośrednictwo pracy – bezkosztowe (4 osoby niepełnosprawne, w tym z zaburzeniami psychicznymi -0).

Powiatowy Urząd Pracy w Pułtuskowi prowadził też kampanie szkoleniowo-informacyjne adresowane do pracodawców, mające na celu promocję zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi:

- bezpośredni kontakt z klientami – informowanie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi o możliwości skorzystania z form pomocy oferowanej przez tutejszy urząd,
- promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w tym informowanie pracodawców o korzyściach wynikających z zatrudnienia ww. osób,
- prowadzenie poradnictwa zawodowego, z którego w 2022r. skorzystało m.in. 8 osób niepełnosprawnych i pośrednictwa pracy, którym objęto 97 osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie kampanii informacyjnych – prasa lokalna, strona internetowa PUP, portale społecznościowe.

Pomimo okresowych ograniczeń związanych z reżimem sanitarnym udało się zorganizować 2 spotkania informacyjno-rekrutacyjne z udziałem przedsiębiorcy: Jeronimo Martens Polska S.A. oraz „Farmacol” w trakcie których osoby bezrobotne, w tym osoby niepełnosprawne, mogły uzyskać informacje nt. zatrudnienia u ww. pracodawców. Ponadto, podczas tych spotkań osoby bezrobotne, w tym również osoby niepełnosprawne, mogły zapoznać się z materiałami promocyjnymi (ulotki, publikacje).

W dniach 14-18 września PUP promował swoją działalność w trakcie XXV obchodów Dni Patrona Miasta Pułtusk i 11 września podczas obchodów Pokrzywnickiego Święta Ziemniaka, gdzie prezentowano realizowane usługi i instrumenty rynku pracy. Urząd dysponuje własnymi opracowaniami, w tym broszurami informacyjnymi oraz publikacjami. Od maja 2021r. realizuje „Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2021 – 2030”, określający cele oraz zadania PUP w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym niepełnosprawnych.

W ramach realizowanych przez PUP w Pułtuskowi programów i projektów zostały zaplanowane różne formy wsparcia w zakresie zatrudnienia oraz samozatrudnienia osób bezrobotnych, w tym osób z orzeczoną niepełnosprawnością bez względu na jej rodzaj:

- pośrednictwem pracy objęto 97 osób niepełnosprawnych, w tym 18 osób z zaburzeniami psychicznymi,

- poradnictwem zawodowym objęto 8 osób niepełnosprawnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi – 0,
- zwrot kosztów wyposażenia środowiska pracy – zostały zatrudnione 2 osoby, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi – 0,
- staż – 6 osób niepełnosprawnych odbyło staż, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi – 0,
- zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych – 4 osoby, w tym 1 z zaburzeniami psychicznymi.

Oznacza to, że kosztowymi formami wsparcia objęto 12 osób niepełnosprawnych:

- 6 osób skierowano na staż (w grupie tej nie było osób z zaburzeniami psychicznymi),
- 4 osoby zatrudniono w ramach prac interwencyjnych (w tym 1 osobę z zaburzeniami psychicznymi),
- 2 osoby zatrudniono na stanowisku pracy, którego wyposażenie zostało zrefundowane ze środków PEFRON (osoby nie były osobami z zaburzeniami psychicznymi).

Łączny limit środków przeznaczonych na aktywizacje zawodowa w 2022r. wyniósł: 9 827 683,15 zł. Kwota wydatkowana na formy wsparcia, których uczestnikami były osoby niepełnosprawne – 255 074,14 zł (pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe realizowane jest bezkosztowo).

Z doświadczenia tut. urzędu wynika, iż osoby niepełnosprawne (w tym osoby z zaburzeniami psychicznymi), to grupa bardzo trudna do aktywizacji zawodowej, a tym samym do aktywnego uczestnictwa w rynku pracy. Pracodawcy stronią od zatrudnienia osób z orzeczoną niepełnosprawnością, a i same osoby niepełnosprawne często obawiają się podjąć zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

Cel szczegółowy 4:

Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.

Uchwałą Nr 372/2020 zarządu Powiatu w Pułtuskach z dnia 18 listopada 2020r. powołano Zespół koordynujący realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Pułtuskim. W jego skład wchodzi przedstawiciele jednostek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego. Zespół opracował „Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Pułtuskim na lata 2021 – 2022”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXVI/172/2021 Zarządu Powiatu z dnia 31 marca 2021r. oraz na bieżąco monitoruje i koordynuje jego realizację. W/w zespół przygotował oraz udostępniał mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizację przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w wersji papierowej i elektronicznej).

Cel szczegółowy 5:

Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom

Na terenie powiatu pułtuskiego funkcjonuje jedna publiczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna, która zapewnia bezpłatne wsparcie dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom, a także udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pułtusku prowadzi działalność konsultacyjno-diagnostyczną, opiniująco-orzeczniczą oraz terapeutyczną. Zatrudnia psychologów, pedagogów, logopedów, doradców zawodowych oraz terapeutów. W 2022r. pracownicy poradni świadczyli wielotorowe usługi na rzecz mieszkańców powiatu pułtuskiego, w tym:

1. Prowadzili działalność konsultacyjno-diagnostyczną i opiniująco-orzeczniczą, której efektem są:

LP.	RODZAJ DZIAŁAŃ Z ZAKRESU POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ	WSKAŹNIK
1.	konsultacje	
2.	diagnozy, w tym:	1688
	psychologiczne	663
	pedagogiczne	623
	logopedyczne	375
	integracji sensorycznej	27
3.	wydane orzeczenia	183
4.	wydane opinie	521
5.	wydane informacje	52

W odniesieniu do danych statystycznych należy przyjąć, że w 2022r. w ramach działalności diagnostycznej i opiniująco-orzeczniczej: przeprowadzono o 229 diagnoz więcej niż w roku 2021 oraz o 24 więcej orzeczeń i o 78 więcej opinii.

2. Udzielali bieżącej pomocy dzieciom i młodzieży o charakterze długofalowym, w formie terapii specjalistycznych:

W 2022r. różnymi formami terapii objętych zostało 126 dzieci/uczniów (o 7 więcej niż w roku 2021) w tym terapią o charakterze psychologicznym – 19, pedagogicznym – 59, logopedycznym – 38, terapią metodą SI – 10. Ponadto pracownicy poradni prowadzili zajęcia w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka, którym objętych zostało 38 dzieci w wieku od 0 do rozpoczęcia edukacji szkolnej. W ramach WWRD : 16 dzieci objęto terapią psychologiczną, 23- pedagogiczną, 16 – logopedyczną i 27 – terapią metodą SI. Dzieci korzystały z terapii wielospecjalistycznych w wymiarze od 4 do 8 godzin miesięcznie (zgodnie z obowiązującymi przepisami).

3. Prowadzili działalność edukacyjno-wychowawczą i profilaktyczną celem wspierania rodziny i szkoły:

a) Wsparcie dla dzieci/uczniów w formie zajęć warsztatowych:

LP.	TEMATYKA ZAJĘĆ/ RODZAJ WSPARCIA	NAZWA SZKOŁY/PRZEDSZKOŁA	LICZBA UCZESTNIKÓW
1.	Aktywne metod spędzania czasu wolnego	SP w Przewodowie Poduchownym	26
2.	Wybór dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej	SSP w Gzach	17
		SP w Pniewie	38
		SP w Zatorach	42
3.	Rozwiązywanie konfliktów	SP w Pniewie	40
4.	Trudne sytuacje	SP w Pniewie	20
5.	Techniki wspierające proces efektywnego uczenia się	SP w Winnicy	66
6.	Techniki wspierające proces efektywnego uczenia się	SP Nr 4 w Pułtusk	110
7.	Zdrowie psychiczne, jak o nie dbać?	SP w Przewodowie Poduchownym	37
8.	Bezpieczny Internet	SP w Gzowie	15
9.	Interwencja kryzysowa	ZSZ im. Jana Ruskowskiego w Pułtusk	28
			439

b) Wsparcie dla nauczycieli:

LP.	TEMATYKA ZAJĘĆ/ RODZAJ WSPARCIA	NAZWA SZKOŁY/PRZEDSZKOŁA	LICZBA UCZESTNIKÓW
1.	Interwencja kryzysowa – spotkania z nauczycielami	ZSZ im. Jana Ruskowskiego w Pułtusk	35
2.	Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole średniej	ZSZ im. Jana Ruskowskiego w Pułtusk	47
		ZSCKR w Goładkowie	40
3.	Konferencja: „Depresja – poznać, zrozumieć, pomagać”	Pracownicy szkół oraz jednostek z terenu powiatu pułtuskiego	91
4.	Grupa Wsparcia dla Szkolnych Doradców Zawodowych	Pracownicy szkół z terenu powiatu pułtuskiego	10
			223

c) Wsparcie dla rodziców:

LP.	TEMATYKA ZAJĘĆ/ RODZAJ WSPARCIA	NAZWA SZKOŁY/PRZEDSZKOŁA	LICZBA UCZESTNIKÓW
1.	Konsultacje	Pracownicy szkół i przedszkoli z terenu powiatu pułtuskiego	715
2.	Spotkanie szkoleniowo-informacyjne:	SP w Przewodowie	60

	„Jak rozpoznać depresję?”	Poduchownym	
3.	Spotkanie szkoleniowo-informacyjne: „W jaki sposób izolacja społeczna może wpłynąć na relacje międzyludzkie?”	SP w Przewodowie Poduchownym	60
4.	Spotkanie szkoleniowo-informacyjne: „Co każdy rodzic powinien wiedzieć o rozwoju mowy swojego dziecka?”	SP w Skaszewie	75
			910

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pułtusku w 2022 roku pełniła funkcję Wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego w powiecie pułtuskim. W ramach realizacji Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, wielokierunkową i długofalową terapią objętych zostało 21 dzieci z niepełnosprawnościami. W celach konsultacyjnych zatrudniono lekarza psychiatrę dziecięcego, który przeprowadził 27 konsultacji.

Zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego realizowały wszystkie szkoły z terenu powiatu pułtuskiego w ramach wdrażania szkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych – obowiązek taki od 2017 r. nakłada na nie art. 26 Ustawy Prawo Oświatowe. Od 1.09.2022r. zwiększyła się też liczba psychologów i specjalistów kierunkowych zatrudnionych w szkołach i przedszkolach – zgodnie z art. 42d ust. 1 Karty Nauczyciela w przedszkolach i szkołach dla dzieci i młodzieży, niebędących specjalnymi, zatrudnia się nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych. Niestety do chwili obecnej nie udało się obsadzić wszystkich wakatów m.in. z uwagi na brak psychologów zainteresowanych pracą w systemie oświaty, co zapewne jest związane z niesatysfakcjonującymi warunkami finansowymi. Zadania z tego zakresu realizują też przedszkola w oparciu o podstawę programową wychowania przedszkolnego, która m.in. określa ich zadania profilaktyczno-wychowawcze.

WNIOSKI:

1. Powiat Pułtuski realizował w 2022 roku zadania wynikające z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, monitorował realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego i modyfikował działania, dostosowując je do zmieniających się realiów i wynikających z nich potrzeb mieszkańców.
2. Sytuacja epidemiczna i związana z nią długotrwała izolacja społeczna nie pozostaje obojętna dla zdrowia psychicznego w kontekście globalnym, a zatem również dla mieszkańców powiatu pułtuskiego.
3. W obecnych realiach obserwuje się wzrost czynników stanowiących zagrożenie dla stanu zdrowia populacji, które sprzyjają zwiększeniu zachorowalności na choroby o różnym charakterze, a szczególnie choroby i zaburzenia o podłożu psychicznym. Dotykają one wszystkich grup wiekowych i zawodowych, aczkolwiek ich determinanty bywają nieco zróżnicowane: u dzieci i młodzieży wynikają one w głównej mierze z wspomnianej izolacji społecznej i przeniesienia relacji międzyludzkich z bezpośrednich na wirtualne; u osób dorosłych wiążą się coraz

bardziej z zagrożeniem stabilizacji ekonomiczno-zawodowej, przeciążeniem pracą zawodową i zagrożeniem poczucia bezpieczeństwa, m.in. związanego w wojną w Ukrainie; u osób starszych są najczęściej związane z istotnym ograniczeniem relacji międzyludzkich i wszelkich form aktywności oraz wzmożoną obawą o własne zdrowie, życie, bezpieczeństwo fizyczne ale też ekonomiczne (rosnące ceny).

4. Wszelkie statystyki polskie i ogólnopolskie wskazują na wzrost różnego rodzaju chorób i zaburzeń (obniżenie nastroju, apatia, depresja) oraz destrukcyjnych zachowań (przemoc domowa, agresja, uzależnienia), które są ściśle związane z długotrwałą izolacją społeczną i reżimem sanitarnym oraz zagrożeniem poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji.
5. Częstym problemem, jaki dotyka mieszkańców naszego powiatu jest ograniczony dostęp do bezpłatnej specjalistycznej opieki medycznej, szczególnie w zakresie wsparcia psychiatrycznego i rehabilitacji.
6. Sukcesywnie wzrasta zapotrzebowanie na bezpłatną pomoc psychologiczną, która na naszym terenie jest głównie zapewniana przez szkoły/przedszkola i Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz placówki komercyjne.
7. Należy mieć na uwadze, że dostępne dane nie w pełni odzwierciedlają skalę istotnych problemów społecznych, które często pozostają utajone i nierozpoznane.
8. Priorytetem staje się zatem rozszerzanie działań ukierunkowanych na profilaktykę zdrowia psychicznego oraz pomoc specjalistyczną, szczególnie psychiatryczną, psychologiczną i terapeutyczną.

REKOMENDACJE:

1. Zwiększenie dostępu mieszkańców powiatu pułtuskiego do bezpłatnego wsparcia psychiatrycznego, psychoterapeutycznego i rehabilitacyjnego poprzez zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w oparciu o model środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej – I poziom referencyjny.
2. Rozszerzenie działań z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego, m.in. w ramach wdrażania szkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych, z wykorzystaniem zwiększonych od 01.09.2022r zasobów kadrowych – zatrudnienie w szkołach dodatkowych psychologów.

Na podstawie danych i wniosków przekazanych przez jednostki realizujące zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego opracowała:

Agnieszka Kowalska

PRZEWODNICZĄCA
ZESPOŁU KOORDYNUJĄCEGO REALIZACJĘ
NARODOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO W POWIECIE PUŁTUSKIM
Kowalska
mgr Agnieszka Kowalska